

Juni 2018

Sammanfattning av SNS Analys nr 50

Förskolans betydelse för integrationen: Lärdomar från Norge*

SMÅ BARN ÄR MOTTAGLIGA för språkinlärning. Förskolan kan därför bidra till att minska den språkbarriär som barn med utländsk bakgrund annars eventuellt skulle uppleva när de börjar skolan. Den här studien sammanfattar resultaten från två försöksverksamheter i Oslo. Försöken inleddes 1998 och 2006 och riktade sig till femåringar respektive fyra- och femåringar. Barn i Norge börjar skolan vid sex års ålder. I försöken erbjöds avgiftsfri förskola, fyra timmar om dagen, till barn i områden med stor andel invånare med utländsk bakgrund. I studien utnyttjar forskarna att den avgiftsfria förskolan endast infördes i vissa områden. Det gör det möjligt att som kontrollgrupp ha barn med utländsk bakgrund i liknande områden utan avgiftsfri förskola.

Barn med utländsk bakgrund är underrepresenterade i förskolan i Oslo. Försöksverksamheterna arbetade därför uppsökande för att få in fler av dessa barn i förskolan, bland annat genom att informera om verksamheten på flera olika språk. Den pedagogiska inrikt-

ningen på förskolorna var fokuserad på att utveckla barnens språkfärdighet och på vissa förskolor var lärarna flerspråkiga.

Studien visar att försöksverksamheten ökade andelen barn med utländsk bakgrund i förskolan. I försöket från 2006 ökade inskrivningen bland fyraåringar med 15 procent.

Erbjudandet om avgiftsfri förskola bidrog till att utjämna skillnader i skolmognad. Barn med utländsk bakgrund som deltagit i förskoleverksamheten klarade sig bättre på tester i läskunnighet och matematik i årskurs 1–3 jämfört med kontrollgruppen. För flickor förbättrades även språkfärdigheterna. De fick i genomsnitt högre betyg i både norska och engelska vid avslutad grundskola.

Studien undersöker även effekter på barnens föräldrar. För föräldrar till flickor som deltog i det första försöket finner man en ökad sannolikhet att få en inkomst från arbete. För mammorna ökade sannolikheten att ha en arbetsinkomst motsvarande ett lågbetalt deltidsjobb med 7 procentenheter. Detta är en betydande ökning eftersom sysselsättningsgraden i denna grupp från början var mycket låg.

Den ökade sysselsättningen bland föräldrar, i synnerhet mammor, kan vara en förklaring till att framför

FÖRFATTARE

Nina Drange, Senior Researcher,
Statistiska Sentralbyrå, Norge.
E-mail: nina.drange@ssb.no

SNS ANALYS En stor del av den forskning som bedrivs är vid sin publicering anpassad för vetenskapliga tidskrifter. Artiklarna är ofta teoretiska och inomvetenskapligt specialiserade. Det finns emellertid mycket forskning, framför allt empirisk och policyrelevant sådan, som är intressant för en bredare krets. Målet med SNS Analys är att göra denna forskning tillgänglig för beslutsfattare i politik, näringsliv och offentlig förvaltning och bidra till att forskningen når ut i medierna. Finansiellt bidrag har erhållits från Jan Wallanders och Tom Hedelius Stiftelse. Författarna svarar helt och hållet för analys, slutsatser och förslag.

allt flickor med utländsk bakgrund gynnats. Den tänkbara mekanismen är att flickornas skolresultat stärkts genom att deras föräldrar förbättrat sina språkkunskaper och blivit mer integrerade via sitt arbete.

Rapportens slutsats är att förskolan har betydelse för integrationen och social rörlighet bland barn med utländsk bakgrund, särskilt flickor. Effekterna av förskola kan påverkas av hur gamla barnen är när de börjar och vilken språkmiljö de exponeras för på förskolan. Med tanke på likheterna mellan Sverige och Norge i övrigt kan ökad inskrivning bland barn med utländsk bakgrund i förskolan visa sig främja integrationen även i Sverige.

* Det här är en sammanfattning av SNS Analys nr 50:
Promoting integration through child care: Lessons from Norway.